

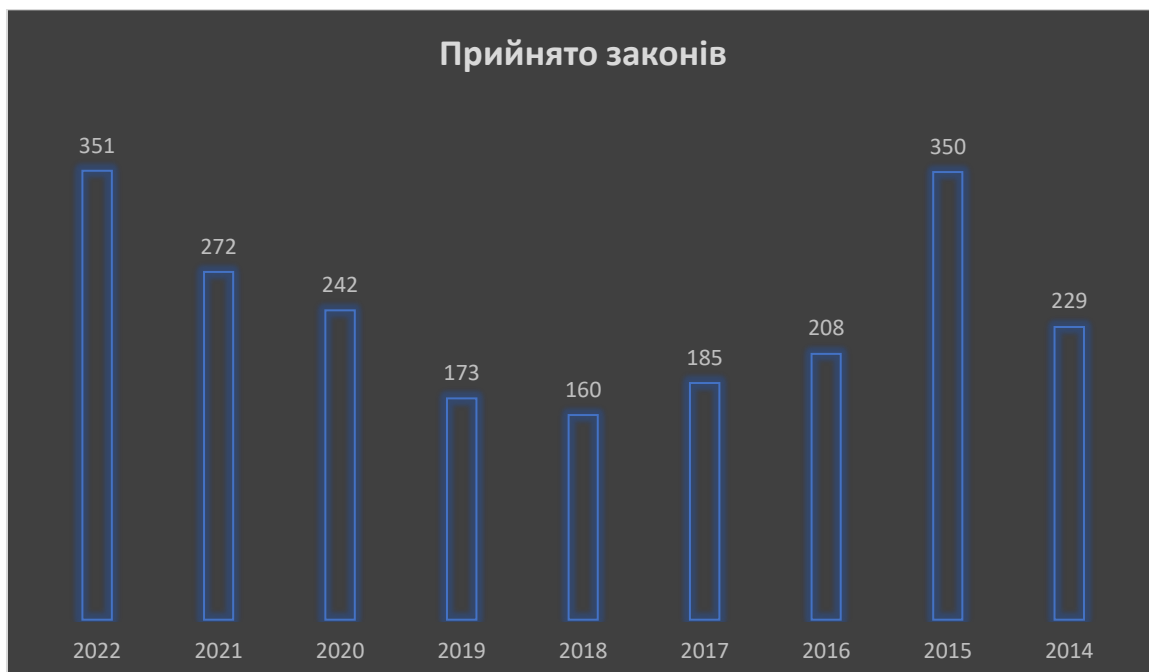

**Рік роботи Верховної Ради:
підсумки 2022 р.**

Комітет виборців України проаналізував показники законодавчої роботи Верховної Ради України у 2022 році¹. **Всього у 2022 році було прийнято 351 закон, що є найбільшим показником, починаючи із 2014 року.** Для порівняння: у 2021 році було прийнято 272 закони, 2020 році – 242 закони, 2019 році – 173 закони, 2018 році – 160 законів, 2017 році – 185 законів, 2016 році – 208 законів, 2015 році – 350 законів, 2014 році – 229 законів.

В середньому впродовж 2022 року Верховна Рада щомісячно ухвалювала 30 законів. До прикладу, у вересні чинними законами стали 26 рішень ВР, у жовтні – 23, листопаді – 17 законів. При цьому кількість прийнятих рішень ще дещо зросте після підписання Президентом інших проектів законів, проголосованих ВР.

Велика кількість прийнятих законів може пояснюватися тим фактом, що збройна агресія РФ активізувала потребу в законодавчих рішеннях у сфері безпеки і оборони держави, оскільки виникли нові проблеми, які не мали вирішення в чинному на моменті початку війни законодавстві. Також фактор війни змінив саму природу роботи парламенту, змінивши як формат діяльності ВР (непублічні засідання), так і кількість часу, необхідного для обговорення потенційних рішень. Крім цього, в умовах воєнного стану зросла консолідація роботи парламентських фракцій, що дозволило більш злагоджено та швидко ухвалювати необхідні рішення.

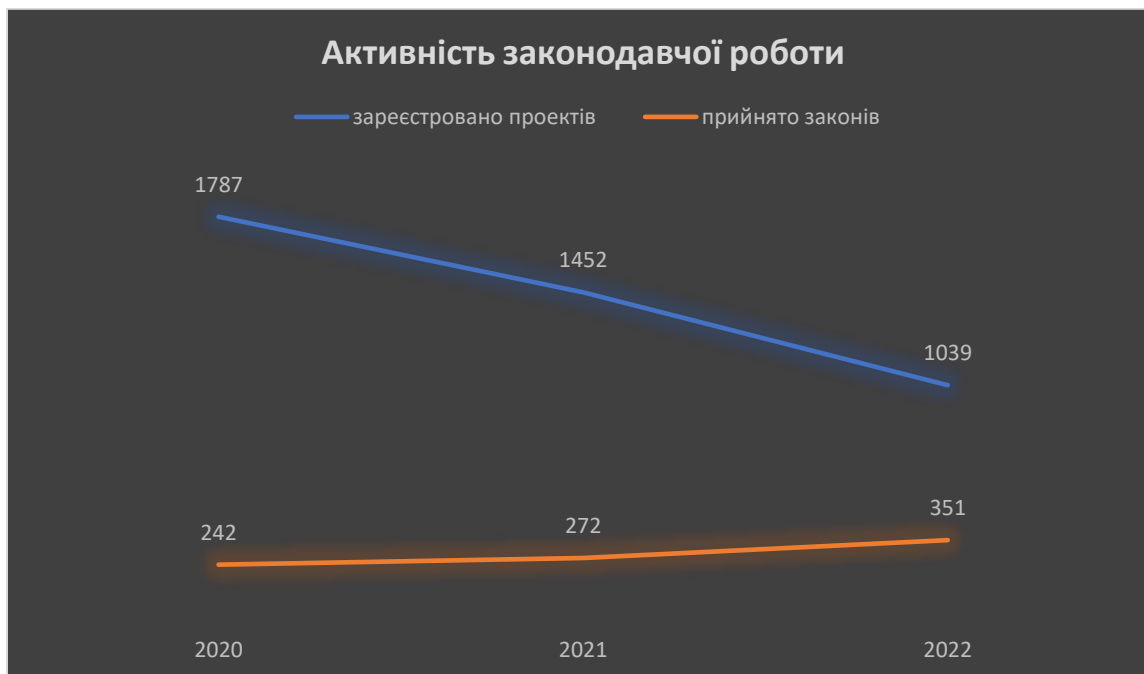
Реєстрація законопроектів

Всього упродовж 2022 року було зареєстровано понад тисячу законопроектів (1039 проектів законів та 702 проекти постанов). Це майже на 30% менше, ніж за

¹ станом на 17 грудня 2022 р.

аналогічний період минулого року. У 2021 році було зареєстровано 1452 проекти законів. У 2020 році – 1787 проектів законів.

Таким чином, динаміка законодавчої роботи у 2022 році виглядала наступною: **кількість законопроектів зменшилася, однак кількість прийнятих законів зросла**, що пояснюється особливостями роботи ВР в умовах воєнного стану.

Традиційно абсолютну більшість законопроектів було зареєстровано народними депутатами: вони ініціювали 85% проектів (885 проектів із 1039). Кабінетом міністрів України було зареєстровано 116 проектів, Президентом України – 38.

В цілому з числа народних депутатів України сукупно² найбільше проектів законів зареєстрували члени фракції «Слуга Народу». Вони були серед авторів 708 проектів. На другому місці – депутати групи «Довіра», які долучилися до реєстрації 221 законопроекту. Третій показник в депутатів групи «За майбутнє»,

² народні депутати з різних фракцій та груп могли бути співавторами одного й того самого проекту закону

які подали 210 проектів. Найменше проектів законів ініціювали депутати групи «Платформа за життя та мир» – 84 проекти.

Однак, якщо врахувати кількість законопроектів в розрахунку на одного депутата фракції чи групи (що є більш об'єктивною оцінкою), то найбільше зареєстрованих законопроектів у депутатів групи «Довіра» (12 проектів законів на 1 депутата), «За майбутнє» (11 проектів законів) та фракції «Голос» (10 проектів).

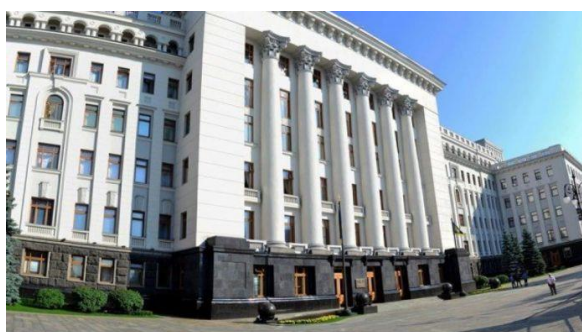
Кабінетом міністрів України було ініційовано 116 проектів законів. Значна частина документів стосувалися денонсації та ратифікації низки Угод. Зокрема, урядом було направлено на розгляд парламенту законопроекти:

- про денонсацію Угоди між Урядом України та Урядом Російської Федерації про уникнення подвійного оподаткування доходів і майна та попередження ухилень від сплати податків
- про вихід з Угоди про підтримку і розвиток малого підприємництва в державах - учасниках СНД
- про вихід України з Конвенції про транснаціональні корпорації
- про припинення дії Угоди між Урядом України та Урядом Російської Федерації про науково-технічне співробітництво
- про вихід з Угоди про увічнення пам'яті про мужність і героїзм народів держав - учасниць Співдружності Незалежних Держав у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років
- про ратифікацію Протоколу між Кабінетом Міністрів України і урядом Республіки Молдова про внесення змін до Угоди про вільну торгівлю між

Кабінетом Міністрів України і Урядом Республіки Молдова від 13 листопада 2003 року

- про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки про співробітництво у використанні інформації про тих, хто подорожує
- про ратифікацію Рамкової угоди між Урядом України та Урядом Турецької Республіки про співробітництво в сфері високих технологій, авіаційній та космічній галузях

Варто відзначити, що законодавча активність Кабміну на початку вторгнення була суттєво нижчою, ніж стала згодом. Так, у березні урядом було подано на розгляд ВР лише один законопроект: *«Проект Закону про ратифікацію Меморандуму про домовленість між Урядом України та Організацією НАТО із зв'язку та інформації стосовно співробітництва з питань консультацій, управління, зв'язку, розвідки, спостереження та рекогносцировки в рамках програми НАТО «Партнерство заради миру»»*. У квітні урядом було направлено на розгляд парламенту вже 10 законопроектів, травні – 13 проектів законів, червні – 10 проектів. **Активність законодавчої роботи КМУ зростає в другій половині 2022 року.** У липні урядом було подано на розгляд ВР 8 проектів законів, серпні – 19 проектів, вересні – 14, жовтні – 5, листопаді – 18 проектів законів.

Президентом України на розгляд ВР було подано 38 законопроектів. Зокрема, 24 лютого Президентом було подано проект закону «Про введення воєнного стану в Україні» (документ було прийнято, «за» проголосували 300 народних депутатів), а також проект Закону «Про загальну мобілізацію» та «Про використання Збройних Сил України та інших військових формувань».

14 березня Президентом було ініційовано проект закону «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» (15 березня закон було прийнято). 19 квітня було зареєстровано президентський законопроект щодо продовження строку дії воєнного стану в Україні (21 квітня закон прийнято, «за» 300 народних депутатів). 18 травня подано проект закону «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» (22 травня прийнято, «за» 320 депутатів).

В цілому законопроект «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» вносився Президентом на розгляд ВР 5 разів (у березні, квітні, травні, серпні та листопаді). Президентський законопроект «Про продовження строку проведення загальної мобілізації» вносився у травні, серпні, листопаді.

Серед іншого Президент України також ініціював законопроект щодо ратифікації Стамбульської Конвенції (Конвенція Ради Європи про запобігання

насилъству стосовно жінок і домашньому насилъству та боротьбу із цими явищами, прийнято 20 червня), запропонував законопроект щодо встановлення правових та соціальних гарантій для громадян Республіки Польща (прийнято парламентом 28 липня), а також закон щодо затвердження Указу Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 11 травня 2022 року «Про примусове вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів»» (прийнято 12 травня).

В цілому і Президент, і Кабінет міністрів подали у 2022 році майже вдвічі менше законопроектів, ніж минулого року. За період із 1 січня по 13 грудня 2021 року Президентом було внесено на розгляд ВР 70 проектів законів, за аналогічний період 2022 року – 38 проектів. В уряді ці показники складають 226 проектів законів у 2021 році та 116 проектів у 2022 році. Народні депутати також подали дещо менше законопроектів, однак різниця в кількості є не такою значною: 1156 проектів законів у 2021 році та 886 проектів у 2022 році.

Успішність законодавчої роботи

Всього у 2022 році парламентом було прийнято 351 закон.

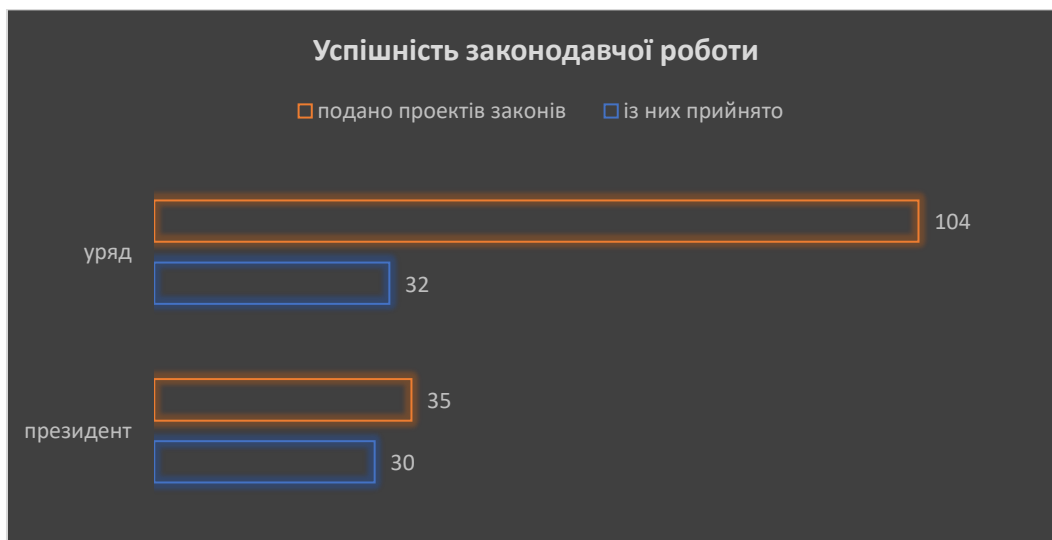
Абсолютна більшість прийнятих законів стосувалися збройної агресії Російської Федерації. При цьому частина законопроектів, прийнятих після 24 лютого, були офіційно зареєстровано значно раніше. До прикладу, законопроекти щодо встановлення кримінальної відповідальності за колабораційну діяльність, а також заборони виготовлення та поширення інформаційної продукції, спрямованої на пропагування дій держави-агресора були зареєстровані в 2021 році, але прийняті лише після початку повномасштабної збройної агресії зі сторони РФ. Законопроект «Про внесення зміни до Закону України «Про судоустрій і статус суддів», прийнятий ВР в грудні 2022 році, було зареєстровано у квітні 2021 року.

Однак в цілому із початком війни законодавцям довелося фактично заново розробляти законопроекти, необхідні для функціонування держави в умовах воєнного стану. У більшості випадків парламент приймав «свіжі» законопроекти, зареєстровані після 24 лютого. Серед іншого ВР було прийнято низку важливих кадрових рішень, які стосувалися роботи Кабінету міністрів України, Служби безпеки України, Офісу Генерального Прокурора України. Було оновлено законодавство щодо діяльності політичних партій в Україні, внесено зміни до Кримінального Кодексу, денонсовано Угоди щодо співпраці України та Російської Федерації, прийнято низку звернень до міжнародних інституцій та держав щодо посилення санкції по відношенню до РФ, внесено зміни в організацію роботи Верховної Ради, прийнято закони щодо додаткового фінансування Збройних Сил України.

В цілому найвищий відсоток прийнятих законів відносно поданих у Президента України. Починаючи з 24 лютого, В. Зеленський запропонував на розгляд ВР 35 проектів законів, із яких 30 було прийнято. Майже половина законопроектів стосувалися питань національної безпеки (Головний Комітет – Комітет ВР з питань

національної безпеки, оборони та розвідки) і ще половина – питань зовнішньої політики та інтеграції до Європейського Союзу. **За аналогічний період урядом було подано 104 проекти законів, із яких було прийнято 32 документи або 33%.**

Голосування за прийняті закони

Після 24 лютого суттєво зросла політична консолідація парламенту. Зокрема, народні депутати різних політичних сил переважно підтримували запропоновані рішення, натискаючи «за». До прикладу, із **100 останніх законів 25 законів були прийняті конституційною більшістю** в понад 300 голосів. Зокрема, й рішення про введення в Україні воєнного стану 24 лютого підтримали 300 народних

депутатів. Ще за 25 законів проголосували понад 280 народних депутатів, що також є високим показником. За 42 закони проголосували від 250 до 279 депутатів. Лише 8 законів із 100 набрали менше 250 голосів «за».

Серед фракцій та груп Верховної Ради найвищі показники підтримки прийнятих законів у народних депутатів фракції «Слуга Народу» та групи «Довіра». Разом депутати цих політичних сил в середньому забезпечували 212 голосів «за» прийняті закони. Із 239 депутатів «Слуги Народу» в середньому голосували «за» 198 нардепів або **82%**. Також «за» натискали 14 із 18 депутатів групи «Довіра» або **78%**.

В інших фракцій та груп нижчі показники підтримки. Так, в середньому «за» голосували **57%** депутатів групи «Відновлення України» (11 депутатів), **50%** депутатів групи «Платформа за життя та мир» (13 депутатів) і **50%** групи «За майбутнє» (10 депутатів).

Також в середньому «за» натискали **48%** позафракційних депутатів і **48%** депутатів фракції «Європейська солідарність». У депутатів «Голосу» рівень підтримки прийнятих законів склав **42%**, у ВО «Батьківщина» – **37%**.

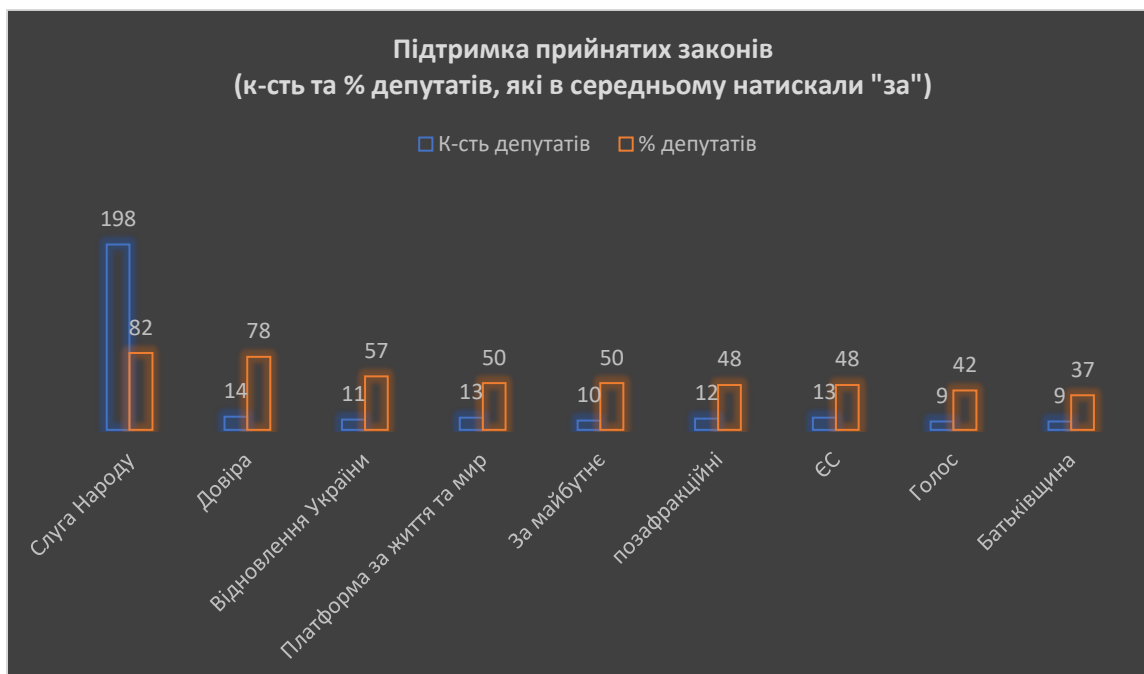

Показники підтримки рішень ВР змінилися у порівнянні із роботою парламенту до 24 лютого. Так, за підсумками 2022 року в середньому голосували «за» 198 депутатів «Слуги Народу». Тоді як роком раніше ця цифра складала 217 депутатів. Також для порівняння: у 2020 році в середньому «за» голосували 224 депутатів «Слуги Народу», а на початку роботи нового скликання ВР у 2019 році – понад 230 депутатів. Однак спад підтримки

рішень ВР з боку депутатів монобільшості в цілому майже не позначився на роботі парламенту за рахунок зростання частки голосів від депутатів інших фракцій та груп ВР, які стали частіше голосувати «за» після 24 лютого.

Як і до війни, найчастіше, крім «Слуги Народу», рішення парламенту підтримували депутати групи «Довіра», які в середньому забезпечували 14-15 голосів «за». З іншого боку, стабільно невисокою залишилася підтримка прийнятих законів з боку депутатів фракції ВО «Батьківщина», які натискали «за» дещо рідше за інші фракції та групи ВР.

Найбільші зміни в підтримці рішень ВР після початку війни мали місце в діяльності депутатів екс-фракції «Опозиційна платформа За життя». Якщо до війни в середньому «за» голосували лише близько 20% депутатів ОПЗЖ, то після 24 лютого колишні депутати ОПЗЖ забезпечували підтримку прийнятих рішень ВР на рівні 50-57%. Тобто, підтримка рішень Ради зросла вдвічі.

В цілому голосування всіх фракцій та груп ВР, за винятком «Голосу», «Батьківщини» та ЄС, були досить прямолінійними. Тобто, кількість голосів «за» була приблизною однаковою незалежно від того, які саме закони приймалися. Розходження в позиції носило незначний характер. Кількість нульових голосувань були або незначною, або взагалі відсутніми. Наприклад, в групі «Довіра» із 100 останніх прийнятих законів зафіксовано лише 3 голосування, коли «за» натиснуло менше 4 депутатів. В інших випадках в середньому голосували 14 депутатів (із 18 загалом).

Депутати «Платформи за життя та мир» продемонстрували рекордну підтримку законів «Про Державний бюджет України на 2023 рік», «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку проведення загальної мобілізації»», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо

особливостей регулювання земельних відносин в умовах воєнного стану» – 17-18 депутатів голосували «за».

Для порівняння: голосування фракцій ВО «Батьківщина», ЄС та «Голос» були більш «рваними». Тоді як одні закони підтримувало досить багато депутатів, за інші – ці політичні сили майже не голосували. Кількість нульових голосувань була досить великою. Із 100 останніх законів депутати ЄС не дали жодного голосу за 41 закон, депутати ВО «Батьківщина» – за 29, «Голосу» - за 9.

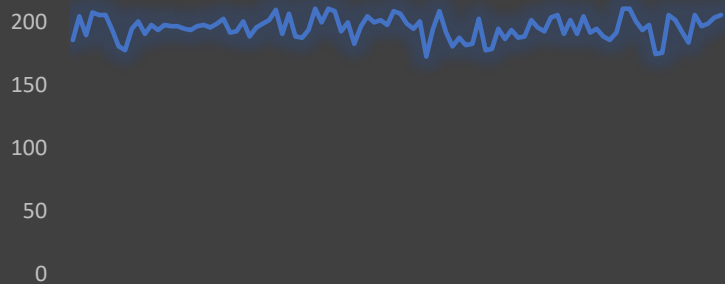
Депутати ВО «Батьківщина» не голосували за ратифікацію Стамбульської конвенції, депутати фракцій ЄС та «Голос» не голосували за кадрові рішення (зокрема, не підтримали відставку Генерального прокурора України, міністра соціальної політики), депутати групи «Платформа за життя та мир» не підтримали відставку голови СБУ (лише 2 «за»), при цьому депутати групи «Відновлення України», які також раніше входили до складу фракції ОПЗЖ, переважно проголосували «за» (11 депутатів підтримали рішення про відставку голови СБУ).

Депутати ВО «Батьківщина» та ЄС не голосували в цілому за проект закону «Про Державний бюджет України на 2023 рік» (0 голосів «за»). Депутати ЄС також не підтримали зміни в Закон «Про Службу безпеки України» (щодо управління об'єктами державної власності).

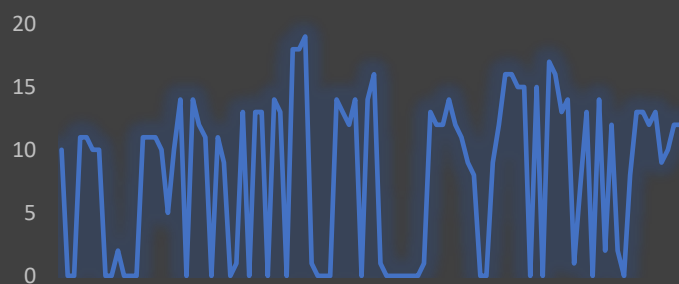
Депутати «Голосу» майже однотайно підтримали закон щодо особливостей діяльності Українського культурного фонду в умовах воєнного стану та зміни щодо додаткової підстави звільнення з військової служби під час воєнного стану (15 із 20 депутатів «за»). Натомість, не дали жодного голосу за проект Закону «Про гарантування речових прав на об'єкти нерухомого майна, які будуть споруджені в майбутньому», а також закону щодо особливостей здійснення окремих повноважень Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення в умовах воєнного стану. Також не підтримали зміни до Кримінального процесуального кодексу щодо особливостей досудового розслідування в умовах воєнного стану.

100 останніх законів: кількість голосів «за»

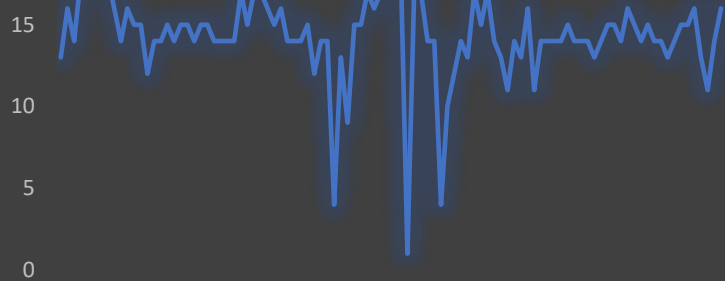
"Слуга Народу"

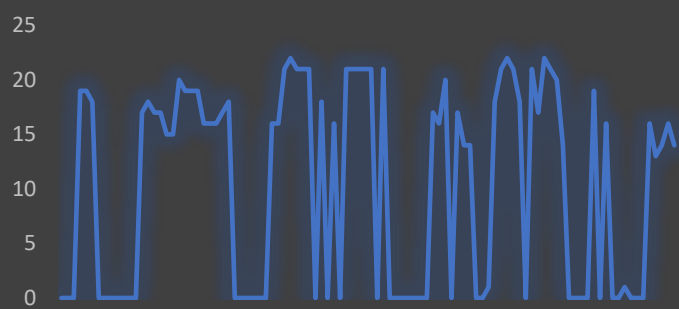
ВО "Батьківщина"

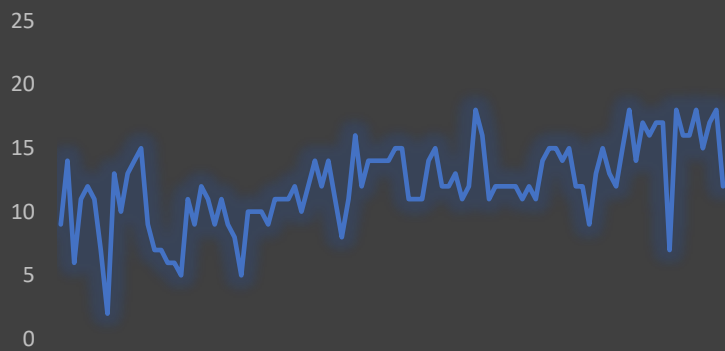
"Довіра"

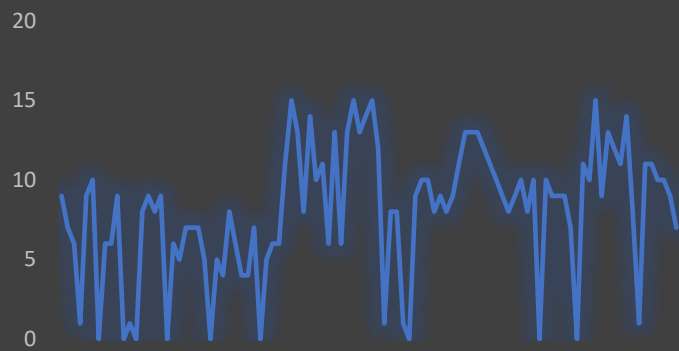
"ЄС"

"Платформа за життя та мир"

"Голос"

Участь народних депутатів в голосуваннях

Всього за період із 24 лютого по 13 грудня відбулося 1,8 тисяч голосувань.

14 народних депутатів не взяли участі в жодному голосуванні (не натискали «за», «проти», «утримався»). Із них троє – склали повноваження (Шенцев Д., Кива І., Рабінович В.). Серед чинних депутатів, які не голосували: С. Івахів, О. Волошин, А. Деркач, О. Ковальов, Т. Козак, Н. Королевська, Р. Кузьмін, В. Медведчук, Ю. Солод, В. Столар, Ф. Христенко. Більшість депутатів є колишніми представниками фракції ОПЗЖ.

Загалом статистика голосувань є наступною: 82 народні депутати упродовж року показали високі результати, взявши участь в понад 90% голосувань. Ще 93 нардепи взяли участь у понад 80% голосувань, 64 – у понад 70%.

У ТОП-10 депутатів, які голосували найактивніше:

1. Володимир Ватрас (взяв участь в 99,9% голосувань)
2. Ігор Копитін (99,9%)
3. Микола Стефанчук (99,4%)
4. Дмитро Припутень (99,2%)
5. Олександр Літвінов (99,1%)
6. Георгій Мазурашу (99,1%)
7. Максим Заремський (98,9%)
8. Михайло Цимбалюк (98,9%)
9. Владлен Неклюдов (98,9%)
10. Володимир Захарченко (98,7%)

Посередні результати продемонструвати 115 народних депутатів, які взяли участь в понад 40% голосувань. Низькі показники в 36 депутатів, які долучилися лише до понад 20% голосувань та 37 депутатів, показники участі в голосуваннях яких становили 0-20%.

